

Delårsrapport 3. kvartal 2019
SpareBank 1 Forsikring AS

SpareBank 1 Forsikring AS

Styrets beretning per 3. kvartal 2019

SpareBank 1 Forsikring AS oppnådde et totalresultat på 997,3 mill. kroner per tredje kvartal 2019. Forvaltningskapitalen økte med 14,6 % siden års-skiftet til 67,1 mrd. kroner. Forfalte bruttopremier økte med 11,3 % i forhold til samme tid i fjor, men samlede premieinntekter inkludert tilflyttet kapital ble redusert med 2,7 %.

Hovedtall fra regnskapet

Resultat

Selskapets resultat før skatt ble 1.121 mill. kroner etter tredje kvartal 2019, mot 473,0 mill. kroner etter tredje kvartal 2018. Resultatet etter skatt ble 997,3 mill. kroner, mot 362,7 mill. kroner forrige år. Administrasjonsresultatet ble forbedret i forhold til fjoråret, mens risikoresultatet ble betydelig lavere. Hovedårsaken til det lavere resultatet er økte erstatningsavsetninger i tilknytning til uførhet. En betydelig verdiregulering av eiendomsporteføljen i andre kvartal ga et meget godt renteresultat og høy avkastning på eiendelene i selskapsporteføljen.

Premieinntekter

Brutto premieinntekter eksklusive tilflyttet kapital ble 5.785 mill. kroner etter tredje kvartal 2019, mot 5.197 mill. kroner etter tredje kvartal forrige år. Dette tilsvarte en økning på 11,3 %.

Overføring av premiereserve fra andre selskaper utgjorde 1.148 mill. kroner ved utgangen av tredje kvartal 2019, mot 1936 mill. kroner på samme tidspunkt i fjor.

Fordeling av premieinntekter:

Beløp i mill. kroner	Per 30.09.19	Per 30.09.18
Tradisjonell forsikring:		
Individuelle pensjonsforsikringer	495	389
Individuelle kapitalforsikringer	678	633
Ulykkesforsikringer	270	256
Gruppelivsforsikringer	571	585
Kollektive rente- og pensjonsforsikringer	541	496
Forsikring med investeringsvalg:		
Individuelle pensjonsforsikringer	174	118
Individuelle kapitalforsikringer	299	278
Kollektive rente- og pensjonsforsikringer	2.757	2.442
Sum brutto forfalte premieinntekter	5.785	5.197
Overførte premiereserver	1.148	1.936
Avgitt gjenforsikringspremie	-146	-154
Premieinntekter for egen regning	6.787	6.979

Forvaltningskapital

Selskapets forvaltningskapital steg med 8,542 mill. kroner siden årets begynnelse og var 67.103 mill. kroner per 30. september 2019. Dette tilsvarte en økning på 14,6 % fra årsskiftet. Endringen skyldtes hovedsakelig økning i forsikringsforpliktelsene.

Finansielle eiendeler

SpareBank 1 Forsikring AS plasserer forvaltningskapitalen i aksjefond, obligasjons- og pengemarkedsfond, rente-bærende papirer og eiendommer. Selskapet benytter i begrenset grad andre finansielle instrumenter. De finansielle eiendelene er delt inn i syv porteføljer. Selskapets kapital forvaltes i en egen selskapsportefølje. Forvaltningen av kundemidlene knyttet til individuelle spareforsikringer solgt før 1. januar 2008 forvaltes i en adskilt kollektivportefølje. Fripoliser med høye krav til årlig avkastning forvaltes også i en egen adskilt kollektivportefølje, mens de øvrige fripolisene forvaltes i en adskilt kollektivportefølje sammen med kundemidlene tilhørende ytelsespensjon. I den ordinære kollektiv-porteføljen forvaltes midlene til øvrige produkter med kontraktsfaste forpliktelser. I løpet av 2018 ble midlene knyttet til personrisikoproduktene som planlegges utfisjonert, skilt ut i fra den ordinære porteføljen og lagt i en egen portefølje. Denne porteføljen skal ha likvide kortsiktige eiendeler, og øvrige eiendeler ble realisert eller overført til andre porteføljer. Den syvende porteføljen er eiendelene knyttet til livsforsikring med investeringsvalg. En betydelig andel av plasseringene i kollektivporteføljene er i eiendom og obligasjoner som måles til amortisert kost i regnskapet. I kollektivporteføljene samlet har selskapet en aksjeandel på 11,7 %. Styring av forvaltningskapitalen skjer gjennom en modell der selskapets finansielle eksponering vurderes samlet.

Eiendomsporteføljen består i hovedsak av kontor-eiendommer konsentrert til sentrale deler av Oslo. Verdien av eiendomsinvesteringene ble i andre kvartal 2019 oppregulert med 1.416 mill. kroner, som tilsvarte 25,4 % av bokført verdi. På grunn av planlagte transaksjoner i eiendomsporteføljen og for

å sikre armlengdes avstand ble det innhentet eksterne takster på hver eiendom.

Fordelingen av finansielle eiendeler mellom aktivklasser i kollektivporteføljene og selskapsporteføljen per 30.09.19:

Prosent fordeling Finansielle eiendeler	Fripoliser		Fripoliser med høye krav til avkastning
	Gammel individual bestand	og ytelses- pensjon	
Obligasjoner til amortisert kost	39,7	43,5	43,3
Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi	17,9	17,4	17,9
Eiendom	24,5	23,9	24,0
Aksjer og andeler	17,2	14,9	14,5
Andre eiendeler	0,7	0,3	0,3
Sum eiendeler	100,0	100,0	100,0

Prosent fordeling, Finansielle eiendeler	Ordinær bestand	Person- risiko	Selskaps- portefølje
Obligasjoner til amortisert kost	30,0	0,0	16,2
Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi	36,5	92,2	42,3
Eiendom	22,9	0,0	35,7
Aksjer og andeler	10,4	0,0	0,0
Andre eiendeler	0,2	7,8	5,8
Sum eiendeler	100,0	100,0	100,0

Avkastningen i selskapsporteføljen var 10,5 % per 30. september 2019, mens verdijustert avkastning i de fem kollektivporteføljene for ordinær bestand, fripoliser og ytelsespensjon, fripoliser med høye krav til avkastning, gammel individual bestand og personrisiko var henholdsvis 9,8 %, 9,9 %, 10,2 %, 11,1 % og 1,8 %. Bokført avkastning i disse porteføljene ble henholdsvis 6,3 %, 6,4 %, 6,6 %, 9,0 % og 0,2 %.

Kursreguleringsfondet i kollektivporteføljene utgjorde 2.204 mill. kroner ved utgangen av tredje kvartal 2019, mot 1.545 mill. kroner ved utgangen av 2018. Av fondet per 30. september tilhørte 335,3 mill. kroner den ordinære kollektivporteføljen, 868,9 mill. kroner tilhørte porteføljen til fripoliser og ytelsespensjon, 456,5 mill. kroner tilhørte porteføljen til fripoliser med høye krav til avkastning, 473,8 mill. kroner tilhørte porteføljen til gamle individuelle spareforsikringer og 69,7 mill. kroner tilhørte personrisiko.

Eiendeler og avkastning i livsforsikring med investeringsvalg

Netto finansielle eiendeler knyttet til forsikringer med investeringsvalg utgjorde 33.355 mill. kroner per

30. september 2019. Midlene fordelte seg med 60,4 % i aksjefond, 28,8 % i obligasjonsfond, og 10,8 % i pengemarkedsfond.

Selskapet tilbyr ulike investeringsprofiler. Innen bedriftsmarkedet hadde fondsporteføljen "100 % aksjer" en avkastning ved utgangen av tredje kvartal 2019 på 14,9 %. Investeringsprofilene "Offensiv", "Moderat" og "Forsiktig" ga avkastning på henholdsvis 12,2 %, 9,6 % og 6,8 %. Avkastningen er eksklusive forvaltningskostnad.

Innen privatmarkedet oppnådde fondsporteføljen "100 % aksjer" en avkastning på 13,6 %. Investeringsprofilene "Offensiv", "Moderat" og "Forsiktig" ga avkastning på henholdsvis 11,1 %, 8,7 % og 6,2 %. Avkastningen er inklusive forvaltningskostnad.

Forsikringsmessige avsetninger

De samlede forsikringsmessige avsetningene for livsforsikringer med kontraktsfaste forpliktelser var 25.420 mill. kroner ved utgangen av tredje kvartal 2019, mot 23.205 mill. kroner ved årsskiftet. Dette tilsvarte en økning på 9,6 %.

De forsikringsmessige avsetningene for livsforsikringer med særskilt investeringsportefølje utgjorde 33.370 mill. kroner per 30. september 2019, mot 27.670 mill. kroner ved årsskiftet. Dette tilsvarte en økning på 20,6 %.

Erstatninger

Brutto utbetalte erstatninger ble 1.903 mill. kroner etter tredje kvartal 2019, en økning på 100,9 mill. kroner i forhold til samme tidspunkt i fjor. Overføring av forsikringsfond til andre selskaper utgjorde 794,8 mill. kroner, mot 563,2 mill. kroner forrige år.

Driftskostnader

De forsikringsrelaterte driftskostnadene eksklusiv mottatt gjenforsikringsprovisjon utgjorde 849,7 mill. kroner etter tredje kvartal 2019, mot 839,6 mill. kroner på samme tid forrige år. Provisjonskostnadene utgjorde 282,2 mill. kroner, en økning på 8,4 mill. kroner fra året før.

Driftskostnadene eksklusiv provisjoner utgjorde 567,2 mill. kroner etter tredje kvartal 2019, mot 566,2 mill. kroner på samme tid forrige år. Forvaltningskostnader knyttet til finansielle eiendeler økte med 7,7 mill. kroner. Avskrivningskostnadene var 10,0 mill. kroner lavere.

Salgsutvikling

Selskapets salgsvolumer for risikoprodukter i personmarkedet var på samme nivå etter tredje kvartal 2019 som forrige år.

For innskuddspensjonsforsikringer og hybridpensjon i bedriftsmarkedet var det en reduksjon i salgsvolumene med 3,3 % i forhold til samme periode i 2018.

Skattemessige forhold

Skattekostnaden ved utløpet av tredje kvartal 2019 ble 123,4 mill. kroner (11,0 %). Hovedårsaken til avvik i selskapets skattekostnad sammenlignet med en normalskattesats for finansforetak på 25 % var beregnet effekt av fritaksmetoden for aksjerelaterte investeringer i selskapsporteføljen og for den delen av slike investeringer i kollektivporteføljene hvor inntekten tilfaller selskapet.

I forbindelse med endringen av skatteloven for forsikringselskap i 2018 og overgangsregelen knyttet til denne ble utsatt skattegjeld beregnet for lavt med 65,6 mill. kroner pr. 31. desember 2018. Feilen ble korrigert direkte mot egenkapitalen i balansen.

Resultatanalyse

Resultatanalyse:

Beløp i mill. kroner	30.09.19	30.09.18
Risikoresultat	295,8	364,6
Administrasjonsresultat	78,1	29,6
Avkastningsresultat	881,1	169,2
Vederlag for rentegaranti	17,0	16,5
Resultat til fordeling	1.272,0	579,9

Netto risikoresultat utgjorde 295,8 mill. kroner etter tredje kvartal 2019, mot 364,6 mill. kroner til samme tidspunkt i fjor. Hovedårsaken til reduksjonen var økte erstatningsavsetninger i forbindelse med premiefritak innen gruppelivsforsikringer.

Administrasjonsresultatet ble bedret med 5,4 mill. kroner gjennom effekter knyttet til reassuranse. For øvrig var resultatet 43,1 mill. kroner bedre sammenlignet med samme tidspunkt i fjor. Gebyrinntektene økte i forhold til forrige år, mens kostnadene var på samme nivå.

Avkastningsresultatet (finansinntekter i kundeporteføljene redusert med garantert avkastning) ble 881,1 mill. kroner, mot 169,2 mill. kroner året før. Økningen i renteresultatet skyldtes hovedsakelig verdiregulering i eiendomsporteføljen. Vederlaget for rentegarantien utgjorde 17,0 mill. kroner, mot 16,5 mill. kroner til samme tidspunkt i fjor.

Kapitalforhold og soliditet

Selskapet anses å være godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene i Solvens II regelverket. Foreløpige beregninger viser at selskapets solvensmargin uten bruk av overgangsregler er 198 % per 30. september 2019, sammenlignet med 188 % ved årsskiftet.

Styret anser at selskapets forretningsmessige eksponering er godt tilpasset dets risikoevne.

Organisatoriske forhold

SpareBank 1 Forsikring AS er et heleiet datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS. Selskapet kjøper støttetjenester innen områdene juridisk og personal fra Gruppen. Kommunikasjon og støtte-tjenester innen IT-området blir kjøpt fra SpareBank 1 Utvikling DA.

I løpet av høsten 2018 inngikk SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA en avtale om å slå sammen skadeforsikrings-virksomhetene sine. SpareBank 1 Skadeforsikring AS fusjonerte med DNB Forsikring AS 8. januar 2019. Selskapets nye navn er Fremtind Forsikring AS. Det er opprettet et datterselskap, Fremtind Livsforsikring AS, for å kunne overta ønskede personrisikoprodukter fra SpareBank 1 Forsikring AS. Selskapet er gitt konsesjon av Finanstilsynet. Alle personrisikoproduktene til SpareBank 1 Forsikring AS skal utfisjoneres til Fremtind Livsforsikring AS pr. 1. januar 2020. Medarbeidere i SpareBank 1 Forsikring AS som arbeidet innen forsikringsområdene skade og personrisiko ble overført til Fremtind Forsikring AS 1. april 2019. Unntaket er medarbeidere innen aktuar- og produkt som vil bli værende i selskapet inntil fisjonen er gjennomført. Når fisjonen er gjennomført etter planen vil SpareBank 1 Forsikring AS endre navn.

Fremtidsutsikter

SpareBank 1 Forsikring AS vil fremover styrke fokus og satsning på pensjonsforsikring. Det forventes at individuelle og bedriftsbetalte personrisikoforsikringer overføres til Fremtind Livsforsikring AS ved fisjon per 1. januar 2020.

Økt fokus på pensjon forventes å gi langsiktig vekst i markedet for pensjonssparing. Et pensjonsforsikrings-tilbud i samarbeid med LO og SpareBank 1 bankenes distribusjonsnett, gir et godt utgangspunkt for fortsatt økt forretningsvolum.

Kundenes bruk av digitale løsninger øker sterkt. SpareBank 1 Forsikring AS har digitale kjøpsløsninger for sine hovedprodukter. Det er stort fokus på å sikre gode kundeopplevelser gjennom løsninger som er enkle, gjenkjennbare på tvers av flater (mobil, brett, PC) og tilpasset kundens forskjellige behov. Et eksempel på dette er det sterkt voksende salget av individuelle spareprodukter med investeringsvalg.

SpareBank 1 Forsikring AS er ved siden av Storebrand markedets eneste tilbyder av ny tjenestepensjon (hybrid). Det er en økende interesse for produktet både fra virksomheter som har privat ytelsespensjon og fra virksomheter som har offentlig tjenestepensjon. Det er åpnet for overgang til hybridpensjon for konkurranseutsatte kommunale og interkommunale bedrifter.

SpareBank 1 Forsikring AS har tatt en ledende posisjon i hybridpensjonsmarkedet med en markedsandel på ca. 2/3 målt i årlig sparepremie. Selskapet er gjennom sin satsing på produktet og med sin unike distribusjonskraft godt posisjonert for å opprettholde sin rolle som markedsleder fremover.

SpareBank 1 Forsikring AS gikk fra 9,4 % markedsandel i 2017 til 10,9 % i 2018 på innskuddspensjon. For innskuddspensjon og hybridpensjon sett under ett økte markedsandelen fra 10,7 % i 2017 til 12,3 % i 2018. Ved andre kvartal 2019 var SpareBank 1 Forsikring AS den tredje største leverandøren av innskuddsbasert tjenestepensjon i Norge, med en markedsandel på 12,5 prosent. Markedsandelene forventes fortsatt å øke i 2019.

Selskapet har gitt sine tjenestepensjonskunder god avkastning de siste årene og har landets mest fornøyde tjenestepensjonskunder. Selskapet har lyktes med sin satsing på store kunder. Bankene som salgskanal i tillegg til økt oppmerksomhet fra meglere gjør at selskapet forventer fortsatt god vekst i pensjonsmarkedet fremover.

Egen pensjonskonto ved at pensjonskapitalbevis (rettigheter fra medlemskap i tidligere innskuddspensjonsordninger) flyttes sammen med nåværende innskuddspensjonsmidler forventes innført fra 2021. Hensikten er at den enkelte skal få en bedre oversikt

over pensjonsmidlene og sparte kostnader. SpareBank 1 ser positivt på innføringen av egen pensjonskonto både dersom innskuddsordningene fortsetter som en kollektiv variant som i dag, eller om den blir mer individualisert, eventuelt samlet i brede pensjonsordninger.

Finanstilsynet publiserte 4. juli 2019 utkast til høringsnotat om regelverket for garanterte produkter. Bakgrunnen for Finanstilsynets arbeid er blant annet at det de siste årene har vært lav avkastning utover det avkastningsgarantiene gir og at verdiøkningen på pensjonsytelsene fra fripoliser og ytelsesordninger har vært liten. Det forventes at saken snarlig vil komme på høring. Selskapet vil arbeide med å kartlegge konsekvenser og gi eventuelle innspill til høringen.

Ny skattefavoredert individuell pensjonssparing, IPS, ble innført fra 1. november 2017. Slike avtaler kan inngås med bank, livsforsikringsforetak, pensjonsforetak, verdipapir-foretak eller forvaltningsselskap for verdipapirfond. SpareBank 1 Forsikrings markedsandel for IPS levert fra forsikringsselskaper var 19,7 % i 2018. Når det gjelder salget av IPS og Pensjonskonto bidrar selskapets gode kjøpsløsninger til at kundene starter pensjonsavtaler på egen hånd. De finner som regel inspirasjon til dette på bankenes sider og kommer derfra enkelt over i kjøpsløsningen. Selskapet forventer derfor god vekst også innenfor disse produktene fremover.

De individuelle pensjonsspareproduktene passer godt sammen med selskapets tjenestepensjonsprodukter, og vil for mange av medlemmene i tjenestepensjon være et godt supplement til det de får fra arbeidsgiver. SpareBank 1 Forsikring AS forventer at mange av selskapets bedriftskunder ønsker å informere sine ansatte om denne tilleggsmuligheten.

SpareBank 1 Forsikring AS anses å være godt posisjonert i forhold til det fremtidige pensjonsmarkedet. Selskapet har fokus på lønnsomhet. Gjennom den kapitalforvaltningsstrategien som er fulgt sikter selskapet mot å gi langsiktig stabil avkastning til kunder og eier.

Oslo, 22. oktober 2019

Styret i SpareBank 1 Forsikring AS

RESULTATREGNSKAP

Beløp i 1000 kr.		Omarbeidet		
		Pr. 30.09.2019	Pr. 30.09.2018	Pr. 31.12.2018
1.1	Forfalte premier, brutto	5.784.885	5.196.705	7.016.426
1.2	Avgitte gjenforsikringspremier	-146.245	-153.426	-204.350
1.3	Overføring av premiereserve og pensjonskapital mv. fra andre forsikringsforetak	1.148.419	1.935.539	2.184.511
1	SUM PREMIEINNEKTER FOR EGEN REGNING	6.787.059	6.978.818	8.996.587
2.1	Inntekter fra investeringer i datterforetak (eiendomsselskap)	1.046.740	237.039	442.914
2.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	409.117	324.462	436.496
2.4	Verdiendringer på investeringer	663.650	126.982	-746.550
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer	-135.373	-10.639	382.574
2	SUM NETTO INNEKTER FRA INVESTERINGER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	1.984.134	677.844	515.434
3.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	184.703	2.035	2.079
3.4	Verdiendringer på investeringer	2.605.849	724.784	-1.969.723
3.5	Realisert gevinst og tap på investeringer	97.898	290.725	198.133
3	SUM NETTO INNEKTER FRA INVESTERINGER I INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN	2.888.450	1.017.544	-1.769.511
4	ANDRE FORSIKRINGSRELATERTE INNEKTER	162.427	151.074	201.292
5.1.1	Utbetalte erstatninger, brutto	-1.902.778	-1.801.850	-2.456.333
5.1.2	Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger	115.543	111.296	154.275
5.1	Utbetalte erstatninger	-1.787.235	-1.690.554	-2.302.058
5.2	Overf. av premiereserve og pensjonskapital mv. til andre forsikringsforetak	-794.809	-563.188	-753.816
5	SUM ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING	-2.582.044	-2.253.742	-3.055.874
6.1.1	Endring i premiereserve mv., brutto	-754.808	-483.318	-921.194
6.1.2	Endring i gjenforsikringsandel av premiereserve mv.	54.735	12.913	21.943
6.1	Endring i premiereserve mv.	-700.073	-470.405	-899.251
6.2	Endring i tilleggsavsetninger	38.226	32.682	-144.545
6.3	Endring i kursreguleringsfond	-659.267	-126.982	742.167
6.4	Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	-2.212	-2.969	-3.350
6.6	Overføring av tilleggsavsetninger fra andre forsikringsforetak	0	3.758	3.758
6	RESULTATFØRTE ENDRINGER I FORSIKRINGSFORPLIKTELSER - KONTRAKTSFASTSATTE FORPLIKTELSER	-1.323.326	-563.916	-301.221
7.1	Endring i pensjonskapital mv.	-5.797.034	-4.589.195	-2.725.164
7.3	Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	-35.375	-11.371	20.880
7	RESULTATFØRTE ENDRINGER I FORSIKRINGSFORPLIKTELSER - SÆRSKILT INVESTERINGSPORTEFØLJE	-5.832.409	-4.600.566	-2.704.284
8.1	Overskudd på avkastningsresultatet	-746.677	-140.787	-156.489
8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	-26.884	-28.233	-38.069
8	SUM MIDLER TILORDNET FORSIKRINGSKONTRAKTENE - KONTRAKTSFASTSATTE FORPLIKTELSER	-773.561	-169.020	-194.558
9.1	Forvaltningskostnader	-100.946	-92.277	-122.693
9.2	Salgskostnader	-355.135	-399.473	-541.493
9.4	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	-393.646	-347.829	-493.207
9.5	- Gjenforsikringsprovisjoner og gevinstandeler	22.648	16.154	23.193
9	SUM FORSIKRINGSRELATERTE DRIFTSKOSTNADER	-827.079	-823.425	-1.134.200
10	ANDRE FORSIKRINGSRELATERTE KOSTNADER	-6.200	-5.305	-7.837
11	RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	477.451	409.306	545.828
12.1	Inntekter fra investeringer i datterforetak (eiendomsselskap)	555.986	58.746	125.522
12.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	73.103	77.066	90.966
12.4	Verdiendringer på investeringer	38.518	-45.279	-32.809
12.5	Realisert gevinst og tap på investeringer	4.668	9.124	-15.223
12	SUM NETTO INNEKTER FRA INVESTERINGER I SELSKAPSPORTEFØLJEN	672.275	99.657	168.456
13	ANDRE INNEKTER	187.735	1.879	2.674
14.1	Forvaltningskostnader	-3.442	-4.257	-5.319
14.2	Andre kostnader	-213.327	-33.609	-66.973
14	FORVALTNINGSKOSTNADER OG ANDRE KOSTNADER KNYTTET TIL SELSKAPSPORTEFØLJEN	-216.769	-37.866	-72.292
15	RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP	643.241	63.670	98.838
16	RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	1.120.692	472.976	644.666
17	SKATTEKOSTNADER	-123.371	-110.242	-22.835
18	RESULTAT FØR ANDRE INNEKTER OG KOSTNADER	997.321	362.734	621.831
19.2.1	Gevinster og tap på finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	0	0	-39
19	ANDRE INNEKTER OG KOSTNADER	0	0	-39
20	TOTALRESULTAT	997.321	362.734	621.792

BALANSE – EIENDELER

Beløp i 1000 kroner.		Pr. 30.09.2019	Pr. 30.09.2018	Pr. 31.12.2018
1.2	Andre immaterielle eiendeler	89.948	122.105	95.197
1	SUM IMMATERIELLE EIENDELER	89.948	122.105	95.197
2.2.1	Aksjer og andeler i datterforetak (eiendomsselskap)	2.446.884	1.062.665	1.932.470
2.2.2	Fordringer på datterforetak (eiendomsselskap)	150.288	170.420	239.409
2.2	Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	2.597.172	1.233.085	2.171.879
2.3.1	Investeringer som holdes til forfall	92.435	129.810	129.476
2.3.2	Utlån og fordringer	1.085.320	1.111.891	1.113.305
2.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	1.177.755	1.241.701	1.242.781
2.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	489	527	489
2.4.2	Rentebærende verdipapirer	3.029.051	3.167.204	2.040.906
2.4.4	Finansielle derivater	0	7.661	0
2.4.5	Andre finansielle eiendeler	472.260	353.160	631.881
2.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	3.501.800	3.528.552	2.673.276
2	SUM INVESTERINGER	7.276.727	6.003.338	6.087.936
3.1	Fordringer i forbindelse med direkte forretninger	92.960	89.731	81.087
3.2	Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	138.191	0	0
3.3	Andre fordringer	57.180	21.342	71.035
3	SUM FORDRINGER	288.331	111.073	152.122
4.1	Anlegg og utstyr	96.793	61.285	58.632
4.2	Kasse, bank	164.463	212.859	310.761
4.4	Andre eiendeler betegnet etter sin art	6.535	7.657	15.092
4	SUM ANDRE EIENDELER	267.791	281.801	384.485
5.3	Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	23.341	0	24.982
	SUM FORSKUDDSBETALTE KOSTNADER OG OPPTJENTE			
5	IKKE MOTTATTE INNTEKTER	23.341	0	24.982
	SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN	7.946.138	6.518.317	6.744.722
6.2.1	Aksjer og andeler i datterforetak (eiendomsselskap)	4.606.688	4.234.770	3.638.213
6.2.2	Fordringer på datterforetak (eiendomsselskap)	282.943	0	0
6.2	Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	4.889.631	4.234.770	3.638.213
6.3.1	Investeringer som holdes til forfall	820.759	1.109.846	1.108.709
6.3.2	Utlån og fordringer	7.334.375	7.445.536	7.471.936
6.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	8.155.134	8.555.382	8.580.645
6.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	2.972.944	3.282.316	2.540.929
6.4.2	Rentebærende verdipapirer	8.720.730	6.885.146	7.940.976
6.4.4	Finansielle derivater	15.182	80.026	2.897
6.4.5	Andre finansielle eiendeler	359.329	159.372	395.314
6.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	12.068.185	10.406.860	10.880.116
6	SUM INVESTERINGER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	25.112.950	23.197.012	23.098.974
	GJENFORSIKRINGSANDEL AV FORSIKRINGSFORPLIKTELSE			
	i KOLLEKTIVPORTEFØLJEN			
7	SUM INVESTERINGER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	526.080	442.694	451.723
8.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	20.298.526	17.650.882	16.651.471
8.4.2	Rentebærende verdipapirer	13.149.148	11.640.192	11.365.791
8.4.4	Finansielle derivater	0	147.901	0
8.4.5	Andre finansielle eiendeler	70.575	111.959	248.594
8.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	33.518.249	29.550.934	28.265.856
8	SUM INVESTERINGER I INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN	33.518.249	29.550.934	28.265.856
	SUM EIENDELER	67.103.417	59.708.957	58.561.275

BALANSE – EGENKAPITAL OG GJELD

Beløp i 1000 kroner.		Omarbeidet		
		Pr. 30.09.2019	Pr. 30.09.2018	Pr. 31.12.2018
10.1	Selskapskapital	348.400	348.400	348.400
10.2	Overkurs	481.500	481.500	481.500
10.4	Annen innskutt egenkapital	2.522.842	1.872.841	1.872.841
10	SUM INNSKUTT EGENKAPITAL	3.352.742	2.702.741	2.702.741
11.1.3	Risikoutjevningfond	111.012	71.090	79.011
11.1	Sum Fond	111.012	71.090	79.011
11.2	Annen opptjent egenkapital	1.731.518	1.165.063	1.416.200
11	SUM OPPTJENT EGENKAPITAL	1.842.530	1.236.153	1.495.211
12.3	Annen ansvarlig lånekapital	1.000.000	1.000.000	1.000.000
12	SUM ANSVARLIG LÅNEKAPITAL	1.000.000	1.000.000	1.000.000
13.1	Premiereserve	21.327.922	19.904.485	20.470.989
13.2	Tilleggsavsetninger	944.413	806.739	983.896
13.3	Kursreguleringsfond	2.204.065	2.413.946	1.544.798
13.4	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	190.494	330.248	205.605
	Ufordelte overskuddsmidler	753.376	154.765	
	SUM FORSIKRINGSFORPLIKTELSE -			
13	KONTRAKTSFASTSATTE FORPLIKTELSE	25.420.270	23.610.183	23.205.288
14.1	Pensjonskapital mv.	32.866.905	29.026.816	27.153.928
14.3	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	502.891	497.916	516.469
	SUM FORSIKRINGSFORPLIKTELSE -			
14	SÆRSKILT INVESTERINGSFORPLIKTELSE	33.369.796	29.524.732	27.670.397
15.1	Pensjonsforpliktelser og lignende	0	12.938	0
15.2.1	Forpliktelser ved periodeskatt	177.256	0	177.256
15.2.2	Forpliktelser ved utsatt skatt	807.771	947.358	684.401
15.2	Forpliktelser ved skatt	985.027	947.358	861.657
15.3	Andre avsetninger for forpliktelser	88.898	0	0
15	SUM AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSE	1.073.925	960.296	861.657
16	PREMIEDEPOT FRA GJENFORSIKRINGSFORETAK	363.817	271.808	286.411
17.1	Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring	116.458	64.467	254.873
17.2	Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	116.407	15.707	2.479
17.4	Finansielle derivater	236.581	7.423	535.391
17.5	Andre forpliktelser	131.065	197.421	361.896
17	SUM FORPLIKTELSE	600.511	285.018	1.154.639
18.2	Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	79.826	118.026	184.931
	SUM PÅLØPTE KOSTNADER OG MOTTATTE,			
18	IKKE OPPTJENTE INNTEKTER	79.826	118.026	184.931
	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE	67.103.417	59.708.957	58.561.275

KONTANTSTRØM

NOK 1 000	30.09.2019	30.09.2018
Netto kontantstrøm i fra operasjonelle aktiviteter	3.945.274	4.914.282
Netto kontantstrøm i fra investeringsaktiviteter	-4.091.609	-4.379.037
Netto kontantstrøm i fra finansieringsaktiviteten	0	-631.152
Netto kontantstrøm for perioden	-146.335	-95.906
Kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	310.761	308.763
Kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	164.426	212.857

EGENKAPITAL

NOK 1 000	Innskutt egenkapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Risiko-utjevning-fond	Annen opptjent egenkapital	Total egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2018	348.400	481.500	1.872.840	79.011	1.481.781	4.263.532
Korreksjon feil tidligere år					-65.583	-65.583
Korrigert EK pr. 01.01.2019	348.400	481.500	1.872.840	79.011	1.416.198	4.197.949
Resultat før andre inntekter og kostnader					997.321	997.321
Verdiendring eiendeler tilgjengelig for salg					0	-
Skatt på andre inntekter og kostnader					0	-
Totalresultat	-	-	-	-	997.321	997.321
Poster ført direkte mot EK:						
Avsatt til risikoutjevningfond				32.001	-32.001	-
Sum inntekter og kostnader for perioden	-	-	-	32.001	-32.001	-
Egenkapitaltransaksjoner med eier:						
Mottatt/avgitt konsernbidrag			650.001		-650.001	0
Egenkapital pr. 30.09.2019	348.400	481.500	2.522.841	111.012	1.731.517	5.195.270

Avsetning for beregnet utsatt skattegjeld pr 31.12.2018 var 65,6 mill for lav. Feilen er korrigert mot egenkapitalen pr 01.01.2019.

Note 1 - REGNSKAPSPRINSIPPER

Delårsregnskapet er utarbeidet i henhold til IAS 34 *Delårsrapportering* jfr. årsregnskapsforskriften for livsforsikringselskaper § 6-2. Delårsrapporten gir ikke fullstendige noteopplysninger som er påkrevd i årsregnskapet, følgelig bør delårsrapporten leses i sammenheng med årsregnskapet for 2018. Årsregnskapet for 2018 finnes på internettsiden "www.sparebank1.no".

De samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som ble benyttet i årsregnskapet for 2018 er lagt til grunn i delårsrapporten.

Estimater

I utarbeidelsen av delårsregnskapet har ledelsen benyttet estimater som påvirker regnskapstillene. Et område hvor slike estimater er vesentlige, er forsikringstekniske avsetninger. Kildene til usikkerhet ved estimering er de samme som ved årsoppgjør for 2018. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Endringene vil bli regnskapsført når eventuelt nytt estimat fastsettes.

Note 2 – VERDSETTELSESHIERARKI – FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI

Hoveddelen av selskapets finansielle eiendeler er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløpet den enkelte eiendel kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle eiendeler og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Eiendelene klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av eiendelen.

Nivå 1

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendels virkelige verdi. Eiendeler klassifiseres i nivå 1 dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert under nivå 1

- Andeler i aksje-, obligasjons- og pengemarkedsfond
- Børsnoterte aksjer, statsobligasjoner og statssertifikater med fast avkastning

Nivå 2

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi for eiendelen ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 2 dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle instrumenter er klassifisert under nivå 2

- Valutaterminer, fremtidige renteaftaler og aksjeswapper hvor virkelig verdi er derivert fra verdien av underliggende instrument
- Obligasjoner og sertifikater som ikke er noterte, eller er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt

Nivå 3

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 3 dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata.

Selskapet har en helt ubetydelig post klassifisert under nivå 3.

Bevegelser mellom nivåene skjer når karakter rundt input til verdsettelse endrer seg.

3. kvartal 2019

NOK 1 000	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	-	489	489
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	40.750.132	8.322.433	-	49.072.565
Herav aksjer og andeler	23.271.470	-	-	23.271.470
Herav obligasjoner og sertifikater	17.478.662	7.420.267	-	24.898.929
Herav andre verdipapirer	-	902.166	-	902.166
Finansielle derivater	-	15.182	-	15.182
Herav aksjeinstrumenter	-	14.538	-	14.538
Herav valutainstrumenter	-	-	-	-
Herav renteinstrumenter	-	644	-	644
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	40.750.132	8.337.615	489	49.088.236
Derivater	-	236.581	-	236.581
Herav aksjeinstrumenter	-	14.567	-	14.567
Herav valutainstrumenter	-	220.053	-	220.053
Herav renteinstrumenter	-	1.961	-	1.961
Finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	-	236.581	-	236.581

Avstemming av nivå 3

NOK 1 000	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Finansielle instrumenter til virkelig verdi			
Inngående balanse	489	-	-
Utgående balanse	489	-	-

Året 2018

NOK 1 000	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	-	489	489
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	34 804 079	7 011 783	-	41 815 862
Herav aksjer og andeler	19 192 400	-	-	19 192 400
Herav obligasjoner og sertifikater	15 611 679	5 735 994	-	21 347 673
Herav andre verdipapirer	-	1 275 789	-	1 275 789
Finansielle derivater	-	2 897	-	2 897
Herav renteinstrumenter	-	2 897	-	2 897
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	34 804 079	7 014 680	489	41 819 248
Derivater	-	535 391	-	535 391
Herav aksjeinstrumenter	-	17 869	-	17 869
Herav valutainstrumenter	-	517 008	-	517 008
Herav renteinstrumenter	-	514	-	514
Finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	-	535 391	-	535 391

Avstemming av nivå 3

NOK 1 000	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Finansielle instrumenter til virkelig verdi			
Inngående balanse	527	-	-
Gevinst og tap i andre resultatkomponenter	-38	-	-
Utgående balanse	489	-	-

Note 3 – VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI

NOK 1000	3. kvartal 2019	Året 2018
	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
<u>Aksjer og andeler:</u>		
Norske aksjefond	3.514.453	2.818.242
Utland private equity	489	783
Utenlandske aksjefond	19.756.528	16.373.375
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi	23.271.470	19.192.400
<u>Obligasjoner og sertifikater:</u>		
Norske obligasjoner og sertifikater	21.058.332	18.163.581
Utenlandske obligasjoner og sertifikater	3.840.597	3.184.092
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi	24.898.929	21.347.673
<u>Andre verdipapirer:</u>		
Hedgefond	0	24
Andre finansielle eiendeler	902.166	1.275.765
Sum andre finansielle eiendeler til virkelig verdi	902.166	1.275.789
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	49.072.565	41.815.863

Note 4 – DERIVATER

NOK 1 000	3. kvartal 2019		Året 2018	
	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdi forpliktelser	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdi forpliktelser
Aksjeinstrumenter				
Aksjeswap	14.538	14.567	0	17.869
Sum aksjeinstrumenter	14.538	14.567	0	17.869
Valutainstrumenter				
Valutaterminer	0	220.053	0	517.008
Sum valutainstrumenter	0	220.053	0	517.008
Renteinstrumenter				
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross count)	644	1.961	2.897	514
Sum renteinstrumenter	644	1.961	2.897	514
Sum finansielle derivater	15.182	236.581	2.897	535.391

Oppstilling vedrørende motregningsrett

	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
3. kvartal 2019					
Finansielle eiendeler					
Aksjeinstrumenter	14.538	0	14.538	0	14.538
Valutainstrumenter	0	0	0	0	0
Renteinstrumenter	644	0	644	0	644
Sum	15.182	0	15.182	0	15.182
Finansielle forpliktelse					
Aksjeinstrumenter	14.567	0	14.567	0	14.567
Valutainstrumenter	220.053	0	220.053	0	220.053
Renteinstrumenter	1.961	0	1.961	0	1.961
Sum	236.581	0	236.581	0	236.581
Året 2018					
Finansielle eiendeler					
Renteinstrumenter	2.897	0	2.897	0	2.897
Sum	2.897	0	2.897	0	2.897
Finansielle forpliktelse					
Aksjeinstrumenter	17.869	0	17.869	0	17.869
Valutainstrumenter	517.008	0	517.008	0	517.008
Renteinstrumenter	514	0	514	0	514
Sum	535.391	0	535.391	0	535.391

Note 5 – VERDIPAPIRER TILGJENGELIG FOR SALG

Aksjer tilgjengelig for salg

NOK 1 000	Anskaffelses kost	Bokført verdi	Virkelig verdi
Norsk Pensjon AS	1.600	489	489
Sum aksjer tilgjengelig for salg	1.600	489	489

Aksjene tilhører selskapsporteføljen.

Beholdningsendringer gjennom året

Inngående balanse 01.01.19	489
Utgående balanse 30.09.19	489

Note 6 – OVERFØRING AV PERSONRISIKOPRODUKTER

SpareBank 1 Gruppen og DNB ASA har inngått en avtale om å overføre personrisikoprodukter fra SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring AS. Personrisikoproduktene er planlagt overført til Fremtind Livsforsikring AS, som er et heleid datterselskap av Fremtind Forsikring AS.

I følge den opprinnelige avtalen mellom partene skulle ordinært resultat etter skatt fra personrisikoproduktene tilfalle Fremtind Forsikring fra 1. januar 2019, enten direkte eller gjennom datterselskapet. Ettersom det nå er klart at produktene vil bli flyttet 1. januar 2020, kan ikke resultatet for 2019 overføres til Fremtind.